

Deník 1914 -1915

---

16. leden odpol. za 3. *Marschkompanii*¹ (6. M. - Baon²) do Ouval.

19. leden odpol. vlakem přes Kolín, Pardubice. Ráno v 6 hodin, dne 20. ledna snídali v Olomouci a pak dále přes Přerov, Hranice, Hulín (oběd), v noci dne

21. ledna minuli Krakov, ráno Bohumín a v ½ 10 ráno vystoupili na konečné stanici Slotvina Brzeska. Po *rastu*³ nastoupili pochod za vedení nadporučíka Matouška kol 2 *hmoždýřů*⁴ třiceti a půlcentimetrových k našemu regimentu. Po zrušení našeho lyžařského oddělení zařazen ke 3. *Feldkompanii*⁵ a hned týž večer asi o půl noci přes veškeru únavu zavedeni do zákopů, na březích řeky Dunaje. Protější stráně obsadili Rusové, kdež jsou výtečně kryti a ve výhodě.

Postavení toto zaujali po svém ústupu z Vělichy (Věličky?), Bochnic a Brzesky. Naše těžké dělostřelectvo neustále střílí na baterie ruské, ničíc i jich *train*. Linie naše rozkládá se mezi Vojnicí a Zaklizcinem.

22. ledna večer vystřídání *kompanii*⁶ jinou a ubytování v rozbité stodole ve zpusťované vesnici „Velká Ves“ (Wielka Wies)

23. ledna vyběhnuv ze stodoly, byl jsem 2 hod. přivázán. Život bídny, mnoho hladu.

25. ledna večer opět do „*Deckunku*“⁷ v noci na

26. ledna napadl sníh. Téhož dne opět „*Ablösung*“⁸ a zpět do Velké Vsi.

27. ledna případ cholery, karanténa.

28. ledna večer do zákopů

29. v zákopech, velké mrazy. V noci náhle *Befehl*⁹ ke „*Skiabteilunku*“¹⁰

30. přišel ke „štábu“ lyžařskému oddělení. Ubytován v baráku.

31. cvičební *marš*¹¹, celý den rastovali ve vesnici.

1. února. Na objížďce koupili dvě prasata a v baráku připravili hody.

---

¹ Pochodová rota

² Zkratka pro batalion – německé označení praporu

³ Odpočinek, oddech, pohov

⁴ Dělo

⁵ Polní rota

⁶ Četou

⁷ Úkryt, kryt, zákop

⁸ Vystřídání, nahrazení

⁹ Rozkaz

¹⁰ Lyžařský oddíl

¹¹ Pochod

2. února. Totéž –
3. Na objíždě v Sufczině a u „Gefechtstrainu“.
4. února. Rast. *Gutovali*¹² v baráku.
5. února. – Rast.-
6. února. Dopoledne *Übung*¹³ s majorem, odpoledne zabodnutí v baráku v Miluvce.
7. února, neděle. Marod – doma. Velká obleva. Kanonáda.
8. února. *Rasttag*¹⁴. Marod. Slunce hřeje.
9. února. *Rasttag*.
10. února. *Rasstag*. Večer pochod po hladkých umrzlých cestách do Sufczina, kamž přibyli v noci ve 4 hod.
11. února. Rast v Sufczině.
12. února. *Execírka*¹⁵ dopol. i odpoledne od našeho četaře Kumpfa.
13. února. Děsné bláto. Dopoledne v Debuč.
14. února. Neděle. V kostele na mši.
15. S přít. Janem Langthalerem pěšky do města Brzesky, 10 km vzdáleného. Zde nakoupili a též soudek piva z pivovaru Okocinu.
16. února. Pekli vdolky a pili pivo.
Náhle *rozkaz*: Abmarsch¹⁶ a zpět ke Kompaniím. Na pivu (soudku) 4 K prodělali. Marsch přes Sufczin, Grabno, Milúvku do Olšiné, děsně blátivou cestou, nad kotníky se bořili. Abmarsch byl v 1 hod. v poledne, přišli na místo za tmy. Spali v baráku na půdě.
17. února. Předán ke 2. Kompanii. Gutovali celý den. Pěkné počasí, slunečno. Na
18. února. V ½ 1 v noci alarm, vypili kávu a hned abmarsch. My znovu přeloženi ke 3. Kompanii, III. Zugu¹⁷, 1. Schwarmu¹⁸. Marširovali přes pontonový most přes Dunajec, na protější vrchy. Po východu slunce zde krásný pohled na Vysoké Tatry v předhoří Karpat, Sudety. Zde čekali asi do 10 hod. a po uvítání několika dobře mířenými granáty – *Vorrückung*. Skrze dekunky, však náhle strašný oheň ruských *šrapnelů* a granátů nad naše dekunky, a jako první oběť padl náš četař Kutscher a několik našich hochů. Nařízen *Rückzug*, nutno však setrvatí bylo v dekunkách, kde právě nad námi

---

¹² Ubytovat se

¹³ Vojenské cvičení

¹⁴ Volný, oddechový den

¹⁵ Opakované vojenské cvičení - drilování

¹⁶ Odchod

¹⁷ Četě

¹⁸ Roji

explodoval šrapnel za šrapnelem. Zde skrčeni setrvali do tmy, pak zpět do zadnějších zákopů. Zde v sedě, skrčeni a namačkání spali.

19. února. Velký *Gefecht* a *Vorrückung*, my jako reserva v dekunkách skrčeni. Šrapnely a granáty padají vedle nás těsně a nad nás, v to mísí se příšerná hudba boje, pušek a strojních pušek. V tomto děsném okamžiku, schoulen, píšu tento deník. Večer za tmy k mináži¹⁹ na blízkou silnici, odtud marš celého prvního *batalionu* podél fronty dále děsně blátivou cestou, kol Dunaje, pont. mostu, kol *Gefechtstrainu*²⁰ na jinou část fronty, kdež hned podniknut *Angriff*²¹. Postupováno proti velmi silným pozicím ruským po cestě, kdež bořili jsme se do půl lýtek do bláta, překročili asi desetkrát potok za úplné tmy a postupováno tiše do úžlabiny, která dělila frontu ruskou tak, že my octli se uprostřed, z levé i z pravé strany majíce nepřítel. Za neustálé palby ruských pušek postoupeno po příkrém kopci do lesa, kde snesl se na nás déšť ruských *dumdumek*. To stalo se v noci na den

20. února. Zde nebylo možno již dále postupovati, ježto Rusové světelnými střelami osvětlovali les. Naštěstí v naší četě jen několik zraněných. Vyčkáváno vhodnější chvíle. Leželi na zemi, promočení jsouce na nohou skrz na skrz a jektajíce zuby zimou. Tak čekáno do ¼ 6 ráno, kde nezbylo než ustoupiti za stálé palby. Cestou setkali jsme se s ostatním ustupujícím vojskem, zároveň s celým 28. plukem (1.,3. a 4. batalionem. [2 baon na Srbsku]). Dále s 2. *Kaiser Jägr*²², kterých mnoho pobito a ještě více zajato. Pak za velké únavy nastoupena celá táž cesta zpět, kol mostu až do Janovic, kamž došli k polednímu. Zde rast. Neodpočívali dlouho a už počali nad nás padati ruské granáty, které s mistrnou dovedností vystřelovány byly a hned cíl nacházely. V největším spěchu *Vergatterung*²³ a ustoupeno za zámek, kdež byla před tím mináž, kde dekování jsme byli za menším kopcem. Však netrvalo dlouho a ruské granáty i šrapnely nás vyhledaly znovu. Nový spěšný ústup celého regimentu po silnici a návrších, kde dekování. Nové a nové střely nacházely s neuvěřitelnou přesností cíle v našich *batteríích*²⁴, které palbu opětovaly. Když však několik šrapnelů explodovalo právě nad zámek, kde umístěn celý náš štáb a train, zranivše několik lidí a zabivše několik koní, nastoupen úplný ústup celé posádky a trainu z vesnice. Na stráni u silnice robili jsme pak panu generálovi dekung. Vesničané na rychlo balili svůj majetek, několik ranců a peřin a s kopami dětí spěchali pryč odsud. Když pak palba ochabla, nastoupil náš regiment cestu zpět opětně do Janovic, kde ubytování v prázdných maštálích a barákách.

21. února. Pobyť tamtéž, odpočinek. – neděle.

22. února. Večer v 6. hod. nastoupena cesta do zákopů, vystřídali 3. Baon.

23. února. Pobyť v dekunkách velmi namáhavý. Přes den skryti, vlastně namačkání v dekunku, plném vší. Služby (*PostenDienst*) namáhavé, v blátě vždy 2 hod. stát po krátkém střídání. Kol 12. hod. v poledne palba ruských děl, granáty právě na naše dekunky, jež v bezprostřední blízkosti naší vybuchovaly. Po celou noc obtížné služby. V noci na

---

¹⁹ Společná vojenská strava

²⁰ Bitevní zásobovací oddíl

²¹ Útok

²² Pluk císařských myslivců

²³ Dočasné podřízení jednoho či více vojáků během strážní služby veliteli stráže.

²⁴ Skupina dvou a více kanónů, minometů nebo houfnic případně i raketometů pod jednotným velením, zpravidla zaměřených na tentýž cíl.

24. února napadlo hodně sněhu, který roztál a způsobil v Laufgrabech²⁵ bezedné cesty. Mimo všech služeb šli večer v 9 hod. na *Feldwachu*²⁶ do lesa pod našimi zákopy, přišli k 1 hod. zpět a stáli hned zas dále posty po celou noc.

25. února. Počasí velmi vlhké a sychravé.

26. února. Neustále denunciaci²⁷ a štvání 59. pluku proti nám (Světelné signály, „spolčení s Rusem“ atd.). Začež persekuce²⁸ našeho pluku. Večer vystřídání 4. Baonem a nastoupili pochod zpět do Janovic, kde ubytování v rozbořeném mlýně. Téhož dne přišel *Marsch-Baon*²⁹ nových vojáků ze Segedína, jež mezi nás rozdělili.

27. února. Rast. – Execírka.

28. února. (*neděle*) – Rast – Vergatterung celého baonu v zámku, kde hledán dotyčný *Gefreiter*³⁰, který prý signalizoval. Nenalezen. My hejtmanem Kloučkem odprošování za bezdůvodné nařknutí. – Výročí dne úmrtí mé matky. Večer nastoupena cesta do zákopů v místech, kde bylo 19. února *vorrückováno*³¹.

1. března. Onemocněl a večer uznán marod, zůstal jsem v baráku. Horečka 39 ½ °

2. března. Týž den opět uznán, zůstal v chalupě. V 5 hodin večer náhle rozkaz Abmarsch celého regimentu. Jdu za trainem, nemohl jsem dále. Za Janovicemi vzali mne na svůj *Sanitätswagen* od 14. regimentu a dovezli za Dunajec do jedné chalupy. Zde přespal, pohoštěn dělostřelci tam ubytovanými a šel dále

3. března zpět přes Dunajec k Zaklyczynu, kde *Ettappenkomando*. Před Zaklyczynem zastavili *posti* a v 1 hod. odp. dopravili na *Ettappenkomdo*. Zde najedl a odp. s jedním Maďarem nastoupil cestu opět přes Dunajec do Tymové. S sebou vedli čtyř marody – koně, později usedli na ně. Za námi dva *posti*. Velmi blátivá cesta večer sněhová vichřice. Asi v 9 hodin došli konečně na místo, kde hlásili se opět na *Ettappenkomdu*, přespali mezi Čechy-landšturmáky na Wachzcimře³², kteří mne velmi kamarádsky přijali.

4. března ráno v 8 hod. opět se hlásili u Komanda a posláni s 2 *posty* do Brzeska. Cestou svezl se na voze, takže o poledni hlásili jsme se již v kanceláři u *Ettappenkomanda* v Brzezce. Tam předán na *Ettappenbaon*, kdež se najedl a přespal. (5. III.) Ráno *Vergatterung* a asi s 25 členným transportem s eskortou maširovali opět zpět do Tymové.

Zde přespali a ráno

6. března nastoupili pochod do Zaklyzcina. Tam dorazili po poledni naobědvat a šli dále na Siemiechov. Odebrali jsme se do baráku, zde přespali, najedli a ráno

---

²⁵ Laufgrab – spojovací zákop

²⁶ Feldwache – polní stráž, hlídka

²⁷ Udání, nařčení, donášení

²⁸ Pronásledování

²⁹ Pochodový prapor

³⁰ Svobodník

³¹ Postupováno vpřed

³² Strážnice

7. března šli s Čechem gfr.³³ Houdkem na Radlovice blíže Janovic, kde hlásili se u 14. pluku. Tam najedli a poslání dále k 1. Baonu Kaiserjägrů, 2. pluku. Zde přivítání hodným poručíkem – Čechem, a zařazen k 1. Komp., do jeho (2.) *Zugu*. Jinak samé cizí tváře, Němci – Tyroláci a Italové. Přespali na půdě ve velké zimě, že boty mi umrzly na kost.
8. března. Dopoledne execírka. Dostal opět horečku, šel na *Hilfsplatz* a poslán na „marodku“.
9. března. Na marodce. *Ablösung*³⁴ našeho 1. Baonu.
10. března. Na marodce. Přichází sem stále dosti raněných. Všichni od střel Dum-dum, jinými Rusové vůbec nestřílejí.
11. března. Na marodce.
12. března. Na marodce. Při lékařské prohlídce propuštěn a v poledne nastoupil ještě s jedním Italem cestu do *Schwarmlinie*³⁵. Ty táhnou se po hřebenech lesnatých, vysokých kopců, 3 hod. od té vesnice vzdálených. Cestou umdlen, zůstali jsme v baráku, kde vařili kávu a zůstali přes noc.
13. března (*neděle*) ráno nastoupili další cestu do linie. Tam obědval a poslán k 5. Komp. zpět do vesnice Rublovic. Tam však bez „*Verpflegssettelle*³⁶“ nepřijat a nastoupil zas cestu do linie, k 1. Kompanii. Ježto byl již večer, zůstal v tom baráku přenocovat, kde minulého dne, 14. března ráno šel dále k 1. Kompanii, kde věc hlásil. Tam dostal lístek a šel opět zpět k 5. Komp, kde zařazen k III. *Zugu*. Fassoval 4 konzervy a 160 patron.
15. března. V poledne poslán opět k 7. Kompanii, kde vlídně přijat a předán k sanitnímu oddělení. *Leitnant*³⁷ Kögler – *Kompaniekomandant*³⁸.
16. března. Skrze *Assistent-Arztu*³⁹ předán opět ke Kompanii, a zařazen ku 4. Lüg. Sešel se s Houdkem, Vodičkou a jinými Čechy. Zapsán jako tlumočnick řeči německé, české, polské a ruské.
17. března. (S) Dopoledne pěšky k 1. a 4. Zug do Zakliczyna,⁴⁰ do primitivních tzv. parních lázní, kde řádně umyli a šaty byly dezinfikovány.
18. března. (Č) Odpoledne pěšky do Janovice, do tamějšího dřevěného, ale velmi pěkného kostelíka ku zpovědi.
19. března (P). Ráno v ½ 7 do Janovic ku sv. přijímání. Svátek Josefa.
20. března. Dostal injekci proti tyfu.

---

³³ Gefreiter - svobodník

³⁴ Vystřídání

³⁵ Bojové rozmístění střelecké (pěší) jednotky v souvislé linii (řadě) s určitými rozestupy mezi vojáky. Poněvadž kulometná palba působila ve "švarmlinii" veliké ztráty, byla ve světové válce nahrazena rozmístěním rozptýlenějším, netvořícím souvislou linii, a proto méně zranitelným, rojnicí.

³⁶ Stravovací průkaz

³⁷ Poručík

³⁸ Velitel čety

³⁹ Assistentarzt – hodnost užívaná pro lékaře na úrovni poručíka

⁴⁰ Městečko v Haliči nedaleko Tarnówa

21. března. Neděle. První jarní den. Slunečno, však zima. Execírka. Střelba po aeroplánech šrapnely.
22. března. (P) Odchod do „Stellunku“⁴¹, na místa 1. Komp. na vrchu „Wall“,
23. března. (Ú) Nádherné slunečné počasí, však v noci mráz. Krásný pohled na Tatry a Beskydy. Večer vyslána silná hlídka na zajmutí ruských předních stráží, vrátili se však s nezdarem.
24. března. (S) Večer odchod do linie. Později poslán na „Feldwachu“⁴², kde velice namáhavá služba 24 hod. neustále trvající.
25. března. (Č) Dopoledne slunečné. Únavou přemožen, usnul na postě. Večer v 7 hod. vystřídán 3. *Zugem*⁴³.
26. března. (P). Dopoledne předvolán před poručíka a *štábního šikovatele*⁴⁴, od obou zbit a zkopán, mimo toho na mraze 2 hod. přivázán. Ubytováni v bídnych dekunkách, mrznuce a nesmějíce topit. Mimo to služby ve dne i v noci.
27. března. (S) Tamtéž. Večer opět vyslán 4. Züg na Feldwachen. Noc celkem klidná, během následujícího dne
28. března několikrát stříleno. Týž

X (25. března) Po 5. hod. ranní prudká střelba na kolemjdoucí ruskou hlídku, jež se během dne opakovalo.

Velký mráz a po celý den padal hustě sníh, takže na postech ležeti jsme musili zabořeni ve sněhu. V 7. hod opět vystřídání a nastoupili cestu zpět do dekunku.

29. března (P). O 6. hod. vystřídání odebrali jsme se do dřívějších našich „Reserve-Štellungů“⁴⁵.

30. března. (Ú) Nic zvláštního.

V noci o ½ 12 alarm naší 7. kompanie⁴⁶, jakožto výpravy k zjetí ruských patrol. Stali jsme v lese, náš 4. Züg asi 2 hod., tu náhle prudká palba ruské hlídky z „flanky“. Jeden raněn do hlavy a ramene. Později vrátili jsme se s nezdarem.

31. března (S). Nic zvláštního. Počasí se jasní.

1. dubna. Slunce začíná hřátí, sníh taje, spousta bláta.

2. dubna. (Č, Velký Pátek). Počasí krásné. Večer od 7 do 9 hod. namáhavá práce za úplné tmy v lese před našimi posicemi. (Nosili v blátě stromy na zádech.)

---

⁴¹ Stanoviště

⁴² Feldwache – polní stráž, hlídka

⁴³ Četou

⁴⁴ Poddůstojnická hodnost

⁴⁵ Záložních postavení

⁴⁶ Rota

3. dubna (Bílá Sobota). Počasí stále slunečné. Po poledni nastoupili cestu opět do fronty. Odpoledne pracovali.

4. dubna. (Boží hod). Ráno ve 4 hod. na Feldwachu. Odpoledne vystřídání.

5. dubna. (Pondělí Velikonoční) Neustálá střelba našich děl na ruské zákopy. Celý den kopány dekunky.

6. dubna. (U) Celý den pracováno, jinak nic nového. V noci na

7. dubna (S) ve 2 hod. náhlý „Angriff“⁴⁷ Rusů na naše posice. Útok soustředil se na zákopy pluku č. 14 a naše „Feldwachy“ ustoupily a zahájena velmi prudká střelba našich pušek. Rusové stále osvětlovali krajinu světelnými raketami. Útok Rusů odražen.

V 10 hod. večer opět týž ruský manévr se opakoval, jako předešlé noci. Asi po dvouhodinné silné palbě naší a čtrnáctých zjednán klid.

8. dubna. (Č) Večer „Ablösung“ a cesta do dřívějších „dekunků“ v Reserve-Štelunku

9. dubna (P). Přes den pracováno. V noci služby. (posti).

10. dubna. (S) Dopoledne *raport*⁴⁸ Italů čtvrtého *cuku*⁴⁹, pro zbabělost při nočním Angrifffu Rusů. Několik zpoličkoval a jiné přivázal (poručík Kögler). Odpo. opět pracováno na zákopech.

11. dubna. Neděle. Přes den se pracuje na dekunkách neb podobné. Jinak nic zvláštního.

12. dubna (P). Totéž

13. (Ú) Na den napadlo mnoho sněhu, počasí velmi zimové. Na druhý den

14. dubna (S) v noci silný déšť a vítr, který proměnil celou krajinu v jednu bažinu. Do „dekunků“ přší, promočení na kůži, v noci spíme ve vodě. K zoufání.

15. dubna (Č) odpoledne počasí se zlepšilo a slunce se ukazuje. Opět pracováno.

16. dubna (P) Jako obyč. – Střídavě zamračeno a jasno. Obdržel balík.

17. dubna. (S) Večer „Ablösung“. Zpět do zákopů.

18. dubna. (Neděle) V noci a ráno déšť. Ráno na Feldwachu. Během dne dvakrát stříleno na kolemjdoucí Rusy.

19. dubna. (P) Během dne se pracuje jednak na tzv. „*Schiesschartách*“⁵⁰, jednak na „dekunkách“.

20. dubna. (Ú) totéž. Večer na „Feldwachu“, kdež setrváno do rána. Během noci několikrát stříleno na přibliživší se ruské patroly.

---

⁴⁷ útok

⁴⁸ Hlášení, služební zpráva

⁴⁹ Čety

⁵⁰ Střílnách

21. dubna. (S) Dopoledne střelba ruské artilerie do našich „dekunků“. Žádné neštěstí. Přes den pracováno. Večer opět na „Feldwachu“. Během noci několikrát stříleno, asi o 3. hod. napadení ruskou patrolou⁵¹. Po prudké střelbě patrola zahnána.

22. dubna. (Č). Počasí stále pěkné. Večer vystřídání 1. bat. a odešli na „rast“ do Rublovic.

23. dubna. (P) Odpoledne snesl se liják.

24. dubna. (S) Řádně se umyl a oholil.

25. dubna. Neděle. Nádherné počasí – horko. Dopoledne polní mše, přítomni dva generálové se štábem. Odpoledne pracováno na zákopech.

26. dubna. (P) Nic nového.

27. dubna. (Ú). Komp. – marod (bol. noha). Odpoledne snesla se první jarní bouře s lijákem. Slunce opět svítí.

28. dubna. (S) Nic nového. Vytahovali pevnostní děla na kopec Wal.

29. dubna. O ½ 7 ráno Abmarsch⁵² našeho 2. batonu do rezervních pozic na frontě mezi Janovicemi a Rublovicemi. Pracuje se na jakýchsi skrýších pro mužstvo v čas střelby ruské artilerie. Z děl se stále střílí, i v noci. Rusové neodpovídají, nebo jen málo. Za to houževnatě pronásledují šrapnely naše aeroplány, jež se však míjejí cíle. Spal ve chlívku pro prasata.

30. dubna. (P) V očekávání bitvy dopoledne všeobecná hromadná zpověď a požehnání. Pracuje se pilně. Počasí stále slunečné, ochlazení.

1. května (S) Dopoledne polní mše batalionu, odpoledne asi o 4. h. Abmarsch do Reserve-Deckungu Na Walu. Asi po 7. hod. počíná silný dělostřelecký boj, a sice na celé frontě od Waršavy až do Karpat. My jako rezerva ležíme na zemi, v očekávání dalšího. Dělostřelecký boj nabývá největší prudkosti, ostřelovány jsou ruské zákopy, proti kterým naše vojsko „vorrückuje“⁵³. Na naší frontě zúčastněn regiment⁵⁴ náš, druhý na levém křídle první jägři⁵⁵, na pravém čtrnáctí, dále devětapadesátí, 82 a 36.⁵⁶ v rezervě. Rázem ½. hod. všeobecný „šturm“ na ruské dekunky, ruské šrapnely explodují i nad námi. Tak přečkáno pod širým nebem až do druhého dne do večera. Mezi dnem stálá střelba děl a kvérů.

Tento den,

2. května. (Neděle) asi o 7. večer nastoupena cesta do našich krajních zákopů, kdež střílny obsazeny. Však asi v 11 hod. v noci opuštěny zákopy a za prudké palby nepřátelské postupováno lesíkem až do

---

⁵¹ Hlídka

⁵² Odchod

⁵³ Postupuje

⁵⁴ Pluk

⁵⁵ TyrolerKaiserjäger/ tyrolští císařští myslivci – druh pěchoty v rakousko-uherské armádě, celkem byly 4 pluky

⁵⁶ Číslo pluků

nejpřednější řady. Rus střílí výhradně s „dum-dum“. Za lesíkem utvořena dlouhá „švarm-linie“⁵⁷ a za nejprudší palby nepřátelské dne

3. května (P) za ranního svítání „Vorwärts“⁵⁸ na nekrytou část drátěnými překážkami před zákopy ruskými, na které podniknut za nejprudší palby útok. Na naší straně mnoho padlých i raněných. Zákopy ruské dobyty a mnoho Rusů zajato. Naše trupy stále postupují proti Rusům, kteří ustupují do připravených již dříve rezervních zákopů, z kterých vypuzeni, skryjí se v následujících. Noc minula klidně, přespali jsme v dobytých zákopech ruských. Ráno

4. května (Ú) dopoledne Vormarsch do věznice Plešna k řece Bialé, zahánějící prchající vojsko ruské. Silným dojmem působí zohavené mrtvolky vojáků našich i ruských. Z našeho „cuku“ mnoho raněných i zabitých. Tak spatřili jsme mrtvolu našeho četaře Pioka, rovněž náš Cukskomandant⁵⁹ kadet Bayer, sochař z Vídně, padl při šturmu 3. května, střelen byv dum-dum patronou do čela. Byl to velmi dobrý muž. V Plešně přivítání jsme byli prudkou palbou ruských pušek a šrapnelů, kteří obsadili svoje již dříve připravené rezervní zákopy na strmém pohoří protějším za řekou Bialá. Utvořeny ihned Švarmlinie a postoupeno k „Peschunku“⁶⁰ dráhy. Zde jsme se zakopali a přečkali až do večera. Asi o 11. hod. alarm celého batalionu, přešli přes Bialou⁶¹ po narychlo zbudované lávce a za ranního svítání dne

5. května (S) podniknut všeobecný „Šturm“ (bodákový útok) na ruské zákopy. Za prudké střelby ručnic a strojních pušek z ruských pozic „Vorwärts“ a za křiku „hurá“ dobyty ruské zákopy a zajati noví Rusové. Rusové ustupující, stále střílí. Pak propátrány skrz na skrz husté březové lesíky, na kopci se nalézající a uprostřed jednoho z nich jsme se na rychlo zakopali, jelikož Rusové obsadili protějším pohoří a odtud zahájili na nás střelbu z ručnic a z děl. Šrapnely⁶² explodovaly právě nad našimi hlavami, i granáty ruské nás silně ohrožují. Tak sečkáno v tichosti až asi do šesté hodiny odpo. a pak podniknut bodákový útok na ruské pozice na strmých stráních, tyto přes prudkou palbu strojní pušky a ručnic vyklizeny. Od našeho cuku opět několik raněných a zabitých, takže ze 74 zbývá nás pouze 25! Ve švarmliních postoupeno až na návrší nad samotným Tarnovem⁶³, kdež jsme na poli přespali. Cestou nalézáme stále zabitých i raněných našich i Rusů. V noci přijela za námi kuchyně, takže jsme se zas jednou za několik dní najedli. Druhého dne ráno

6. května (Č) seřazen celý baon a nastoupen další „Vormarsch“. Celý den pochod za horkého dne do Siebenwaldu. Po krátkém odpočinku další pochod přes veškerou naši zemdlenost až do Zwiernika, kamž přišli jsme asi po 12. hod. v noci, dne

7. května. Přespali na poli a časně ráno alarm celého regimentu. Rus ohlásil svůj odpor (defensivu) střelbou šrapnely na Zwiernik. Utvořeny na návrších švarmlinie a postupováno proti nepříteli. Jelikož tento nás však silně ohrožoval střelbou šrapnely, upuštěno od útoku a trupy opět staženy

---

⁵⁷Bojové rozmístění střelecké (pěší) jednotky v souvislé linii (řadě) s určitými rozestupy mezi vojáky. Poněvadž kulometná palba působila ve "švarmlinii" veliké ztráty, byla ve světové válce nahrazena rozmístěním rozptýlenějším, netvořícím souvislou linii, a proto méně zranitelným, rojnicí.

⁵⁸Vpřed

⁵⁹Velitel čety

⁶⁰Násep

⁶¹Řeka v Bulharsku

⁶²Dělostřelecké střelivo

⁶³Tarnów, město v Polsku

k polednímu zpět. Svoji defenzivu provádí Rus tím způsobem, že jako zadní voj (Nachhut)⁶⁴ zůstává 1 baterii děl a zcela málo lidí se strojní puškou⁶⁵, kteří jsou dobře zakopáni, zadržují snadno celé ty postupující masy. Když pak již ke „šturmu“⁶⁶ se schyluje, jednoduše utečou, aby na nejbližším návrší ohrožovali postupující roje na novo. Po odpočinku ve 3 hod. znovu alarm a znovu vorrückováno skrze hustý les, kde obdrželi jsme silný oheň. Tam zakopali jsme se a vyčkávali dalšího rozkazu. Asi o 8. hod. raněn byl náš Komp.-Komandant⁶⁷ poručík Kögler. Na to vyslán byl jsem spolu s patrolführerem⁶⁸ Baldaufem na výzvědnou patrolu⁶⁹.

Fragmenty z deníku z roku 1916

Asi ke 2. hod. na zpáteční cestu.

Až k Ala Baitě jsem se svezl, však přicházejí k „Bachu“ spustili Taliáni velmi živou palbu dělostřeleckou a minami. Dorazil jsem šťastně až k „Bachu“, tam čekal jsem asi hodinu, zda-li palba ochabne, ježto část odtud kolem Hilmteichu až k Baons. – Komdu⁷⁰. byla velmi hustě ostřelována. Ježto palba neochabovala, rozhodl jsem se přece kus ten přeběhnouti. V největším „Laufšritu“⁷¹ vyběhl jsem na vrch nad „Bachem“, odtud sáhovými skoky kolem rybníka dále. Když již jsem děkoval Bohu, že jsem šťastně téměř již u cíle, v tom zlověstné „žžž - - - bum“ a v neveliké vzdálenosti ode mne explodoval těžký ekrasitový granát⁷², jenž bohudík zahrnul mě jen hlínou, těžké kameny a střepiny dopadaly kol mne. Nemohu ani dýchat a viděti pro mraky čoudu a sotva dechu popadaje, bez čepice, uřícen a vyjeven doběhl jsem do naší kaverny⁷³, kde přivítán jsem byl salvami smíchu nad mým zevnějškem. Však sotva jsem si trochu oddechl, následovalo několik těžkých ekrasitových a zápalných granátů, které v bezprostřední blízkosti vchodu do naší a Baons.-Komdo.-Kaverny⁷⁴ explodovaly, celé naše telefonní vedení zpřerážely a vše hlínou posypaly. Naši hoši nelekajíce se nebezpečí hned vyběhli a dali se do spravování, lezouce po výškách jak kočky. Nová exploze však v největší blízkosti práci jich přerušila, vedení všecka znova zpřerážela a mraky prachu ucpaly nám hrdla. V tom okamžiku stál přítel – telefonista Chvála na kamenném náspu, spravuje vedení a přiletěvší střepina granátu jej zranila na levé noze. Večer byl san. – patruillou⁷⁵ odvezen na „Hilfsplatz“.

4. III. n. – Nepř. dělostř. střílí těžkými ekr. granáty do našich zákopů a způsobují těžká zranění.

5. III. p. – Včera obdržel balíček od tet. Toni. Ráno v 7 hod. konala se u Baons. – Komda. polní mše. Sněží velmi hustě a mnoho bláta.

---

⁶⁴ Zadní voj

⁶⁵ Kulometem

⁶⁶ Útok

⁶⁷ Velitel roty

⁶⁸ Velitel stráže

⁶⁹ Výzvědnou hlídku – šli na výzvědy

⁷⁰ Battalions – Kommando – velitelství praporu

⁷¹ V poklusu

⁷² Ekrazit – druh silné trhaviny

⁷³ Kaverna – uměle vybudovaný úkryt ve skalních masivech, který pomáhal vojákům přežít dělostřeleckou palbu. Jako kaverna mohla být využita i přírodní jeskyně.

⁷⁴ Kaverna, ve které bylo umístěno velitelství praporu

⁷⁵ Zdravotnickou hlídkou

7. III. s. – Prší – moc bláta. Stále to sem dolů na nás házejí.

8. III. č – Jsme stále velmi silně ostřelováni granáty a minami, rovněž i zadnější, čart, louka, Bach a Ala Baita až (?) Večer vystřídání jsme 2. myslivci (Otmarem) a máme se odebrat ke Gruppenkomdu (Bachu), v tom začali Taliáni svoji soustředěnou palbu právě na místa, kudy se máme ubírat. Vyčkali jsme chvíli ticha a rozrytou cestou hnali a skákali jsme až k Bachu, kamž šťastně a uřícení jsme dorazili.

9. III. p. – Je tu též mnoho bláta. Opět velmi silně ostřelování s přestávkami celý den a noc. Služba u skup. velit. jako dříve. Máme pěknou ubikaci⁷⁶.

10. III. s. Již o ½ 5 ráno učinila nám italská dělostřelba budíček, že jsme již byli připraveni utéci do kaverny. V bezprostřední blízkosti naší ubikace, prkenné to boudy, explodují těžké granáty. Po celý den ostřelována jest Ala Baita⁷⁷ a zámek Chrystallnigg. Naše stavčí mužstvo má špatnou ožírku

Poznal jsem dnes, ...(?)⁷⁸

Počasí je krásné a teplé.

12. III. p. – Jsem trochu marod – nachladil jsem se. Večer jsme zpívali, Khermayer hrál flétnu.

13. III. n. – Dnes nás opět pěkně ostřelovali.

14. III. s. – Excellence gen. štábu návštěvou zde a v zákopech

15. III. č. – Chvilí slunečno, pak déšť a vítr. Velmi živá střelba ital. dělost. Fasovali jsme rum, jenž nám připravil velmi veselou náladu.

17. III. s. – Za nádherného, slunného dne nastoupil náš desetičlenný oddíl cestu do Oseku k odpočinku. Já kráčím bezstarostně s Waltrem poslední, přicházíme až k polednímu do našeho útulného domku a zařizujeme se po domácku. Zvláštní je, že za tak jasného dne nepadla na silnici ani ranka. V minulých dnech prý házeli Taliáni v zákopech letáky, že jestli do 16. t. m. sami zákopy nevyklidíme (stalo se tak 10. t. m. – ofensiva), budou srovnány se zemí neb tak nějak podobně. Dějí se tudíž proti přípravě. Bylo tak jasné, že z návrší v Oseku dohlédli jsme už daleko za Soču, a jižní výběžky zasněžených Alp byly patrné. Služba jako jindy.

18. III. n – Rovněž tak nádherný den. Krátíme si čas zpěvem, přičemž statně pomáhá Mohr a flétista náš Kherm. Večer uspořádali jsme k oslavě jmenin našeho šikovatele čepobití. Hoši od 15. patroly zrobili fábory z vavřínových větviček a stuhy nahradily bílé a červeně obarvené obvazy. Za doprovodu houslí a harmoniky zpívali jsme mu nejprve pod okny, pak šli nahoru, kde častoval nás rumem. My zpívali a hráli až do ochraptění, já mezi jiným přednášel mnou složený kuplet na všecky naše

---

⁷⁶ Ubytovna

⁷⁷ Městečko v Itálii

⁷⁸ Nečitelné, těsnopis?

telefonisty, ovšem i našeho félu a i sebe. Při gratulaci podán felákovi⁷⁹ vavřínový věnec s nápisem.
Druhý den časně ráno

19. III. p. - vstali jsme tiše, oblékli a vzbudili šikovatele k jeho poctě složenou hymnou, což působilo skutečně velmi dojmavě. Na to přít. Laštovka za nás přednesl gratulaci. Odpoledne s přít. Keberdlem šli jsme k přít. Vápenkovi, který napsal mi mnoho potěšných slov. Na tento den nezapomenu. Počasí je skvostné, slunce hřeje a my ve volných chvílích válíme se po zelené travičce. Nádherný jižní večer strávil jsem procházkou s Jardou L., rozmlouvající o svých citech, náladách a plánech.

20. III. ú. jsme se več. „entlausovali“⁸⁰.

21. III. s. Prší a padá sníh.

22. III. č. Dostal nový mundur⁸¹.

23. III. p. Nás devět zaslalo Ú. M. Š. K. 30. -.

24. III. s. K šesté hodině vydala se naše 10členná patrola na cestu do zákopů, kamž dorazili, klopýtající v naprosté tmě, zabláceni, zastříkání a smrtelně unaveni a spoceni. – Dostali jsme nového telefonistu, výtečného Mohra, který vedle mne spí a spolu službu držíme.

26. III. p. – Slunce opět vysvitlo. Služba jak jindy. Četl jsem svůj Feuilleton⁸² ve Hlasu Národa. Večer jsme s Mohrem básnili. – Opět prší – silná kanonáda Italů.

29./III. č. Jsem marod – bolí mi na prsou.

31. III. s. Je mi moc blbě. Měl jsem mít službu od 2-8 v noci, vzal ji však za mě náš fehl. Včera obdržel jsem bedničku od str. Karla. Od včerejška odpoledne až do dnešního jitra bylo pravé Boží dopuštění: Italové zahájili totiž minovou a dělostřel. akci zejména na levém úseku St. Naren (Vulkán). Naši opětovali palbu. Při italské akci pěchoty bylo prý zajato 600 Italů. Naše trainy měly „Marschbereitschaft“⁸³. – Obdržel jsem balík z Hump. a z Košíř.

1. IV. n. Vyváděli jsme aprílem. Je mi moc šoufl, bolí mi na prsou.

2. IV. p. Bolí mi stále na prsou, v krku a kašlu. – K večeru šoupli nám Taliány z Monte Sabotina čtyři těžké ekrašíčky zrovna před samou naši kavernu, a mnoho jiných kolem. Byl jsem hned na to spolu s Mohrem vyslán na patrolu, spravovat zpřetrhané dráty. Na to večer za tmy a děsného bláta odchod ke „Gruppenkomdu“. Za námi přišel Laštovka.

3. IV. ú. My tři žijeme zde dobrý život, spíme, jíme, bavíme se a držíme službu. Taliáni občas střílí, což nás však příliš neruší. Náš baon. byl vystřídán nově sem přibylým praporem Ldst.⁸⁴ 1/1 z Vídně, při němž jest i mnoho Čechů. Hned první den již měli mrtvého. Zůstaneme nyní vždy 14 dní v Oseku a mužstvo bude v tu dobu užíváno na práce v zákopech.

---

⁷⁹ Šikovatel (Feldwebel)

⁸⁰ Odvšivovali

⁸¹ Vojenský stejnokroj

⁸² Fejeton

⁸³ Měly nařízenou pohotovost k pochodu – pro případ ústupu

⁸⁴ Landsturm - domobrana

5. IV. Jest nádherný den.

6. IV a 7. IV. Stále prší. Zabili jsme již třetího škorpiona.

8. IV. n. Hod Boží. Mé druhé Velikonoce v poli. Vzpomínán na domov. – Dnes krásný den, ptáci

9. IV. zpívají, vše jako sváteční. Odpoledne dalo se do deště a prší celou noc. Mimo to velmi prudká dělostřelba Italů, takže jsme byli nuceni čekat až do ½ 1 do noci, než-li jsme mohli odejít na odpočinek do Oseku. Však cesty a silnice byly bezedné, zejména gorická silnice proměněna byla v řeku. K ránu jsme šťastně napchli se do našeho baráčku.

10. IV. ú. Služba již obyčejně – většinou prší. Z 11. na 12. velmi silná akce dělostřelecká v celém vipašském údolí, zejména na výšinách rozhraní doberdobského plateau⁸⁵.

13. VI. P. – Večer zatopili jsme si v kamnech dřevěným uhlím, ježto však roury byly ucpány, šly všechny plyny zpátky a my do rána jsme byli téměř všichni napolo otráveni. Nejdřív omdlel Koubek, pak Trantina. Všecky bolela hrozně hlava, zejména mně, že jsem myslel, že se zblázním. Stále se mě chtělo zvracet. Šel jsem se projít a pak šel k „Mašínkvéru“⁸⁶ pro kávkou, po cestě udělalo se mi velmi špatně a sotva jsem došel ke kuchyni, praštil jsem s sebou a dostal jsem křeč. Odnesli mě, vyspal jsem se a večer mi zas bylo dobře.

16. IV. p. – Dal jsem se fotografovat.

18. IV. – S Petridesem do fronty k telef. skladu brigády. Silnice a Ala Baita byla ostřelována.

19. IV. Dostal jsem horečku 40.5°. Byl jsem přenesen na „Hilfsplatz“⁸⁷ a

23. IV. hasil jsem si to na reumat⁸⁸. do Div. San. Anst. 58⁸⁹ Však týž den odp. společně s Vápenkou a Líbalem automobilem do Feldsp.⁹⁰ 1410 v Haidenschaftě. Vykoupali, vodvšivili a

24. IV. odp. vlakem do Mariboru n/D. (Marburg). Res. – Sp. 1, Abt IX.⁹¹ Ubytování v barákách po pětidenní karanténě

30. IV. do Landwehr. Marodenhaus⁹² Stabsarzt⁹³ Čech. Krásný špitál, dobrá menáž, však již

4. V. večer vlakem do Mürrzuschlagu⁹⁴, zmeškal ráno spojení – prohlídl město v ½ 11 lokálkou do nádherného Neuburgu v údolí Muřice, kde rekonvalescentní oddělení našeho pluku. Nádherné počasí. Odpoledne zpět do Brucku, přihlásit se. Týž den večer velmi dobře večerel u „Veterána“. Druhý den večer za deště 6. V. odjezd s transportem do Neuburgu, kamž přibylo o 1/ 2 v noci.

---

⁸⁵ Náhorní plošina

⁸⁶ „Kulometu“ – oddíl strojních pušek?

⁸⁷ Pomocné obvaziště – místo první pomoci

⁸⁸ Rheumatické

⁸⁹ Divisions-Sanitäts-Anstalten – Divizní zdravotnická zařízení

⁹⁰ Feldspitalu – polní nemocnice

⁹¹ Reserve – Spital 1, Abteilung IX – Záložní nemocnice 1, oddělení IX.

⁹² Zeměbrancecká marodka – marodka – nemocnice pro lehčeji zraněné

⁹³ Štábní lékař - důstojnická hodnost určená pro lékaře – ekvivalent pro majora

⁹⁴ Městečko ve Štýrsku

8. V. Byl u Marodenvizity⁹⁵ – Oberarzt⁹⁶ – velmi hodný to pán – navrhl mi k dovolené a přeložen do velmi pohodlného oddělení orthopedického (Zandern).

9. V. U raportu obdržel čtyřnedělní dovolenou.

10. V. Odpo. vlakem v ½ 3 na Vídeň, kde v 8 hod. V ½ 9 dále do Prahy. Jsem velmi naložen – vlak svým rachotem doprovází mne ke zpěvu neb nesčetněkrát opakuje své stereotypní: „ - - ku Praze blíž – ku Praze blíž – ku Praze – „ ....

11. V. pátek – jsem ve ¾ na 7 na Frant. nádraží⁹⁷ a jedu elektrikou k Hořejším – odtud k Mudrovům. Počasí nádherné – oblíkám se hned do žaketu – jsem šťasten - -

Na Svat. Pondělí výlet s pí. Sládkovou, jejich hošíkem a sl. Maruškou do „Ráje“ na Želivce, kdež skvostně. Starou rozvalinu z husitských dob rozbořen „Orlík“ poznal jsem již při minulém svém pobytu s Nory rok 1916, doprovázen byv...

---

⁹⁵ Vizita pacientů

⁹⁶ Nadlékař- důstojnická hodnost určená pro lékaře – ekvivalent pro nadporučíka

⁹⁷ Do r. 1919 nazýváno Praha hlavní nádraží jako nádraží císaře Františka Josefa